

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—, polletno
Din 16.—, četrtletno Din 9.—, ino-
zemstvo Din 64.—.
Poštno-čkovni rač. 10.603.

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO
Z MESEČNO PRILOGO „NAŠ DOM“

Uredništvo in upravništvo: Maribor, Koroška c. 5.
Telefon 2113

Cene inseratom: cela stran
Din 2000.—, pol strani Din 1000.—,
četrt strani Din 500.—, 1/8 strani
Din 250.—, 1/16 strani Din 125.—.
Mali oglasi vsaka beseda Din 1.20.

Od stopnje do stopnje.

Tako prodira Japonska v Aziji. Od rusko-japonske vojne l. 1904-05, v kateri je Japonska zmagala, nastopa Japonska kot velesila in voditeljica v zunanji politiki Vzhoda. K temu jo usposablja njen narod, ki je najbolj nadarjen in energičen med vsemi, ki pripadajo rumeni rasi, in pa njena strnjena državna organizacija. In ravno ta organizacija dviga Japonsko nad vse narode na Vzhodu, zlasti nad kitajski narod, ki je številčno več nego štirikrat močnejši nego japonski, pa je brez enotno ustrojene državne organizacije. To je nacionalna nesreča Kitajske, za katero nosi tudi krivdo smotreno nastopajoča Japonska.

Mandžurija.

To je prva stopnja v zmagovitem prodiranju Japonske. Radi Mandžurije in Koreje, katero je Rusija početkom sedanjega stoletja hotela podrediti svojemu območju, je pravzaprav prišlo do rusko-japonske vojne. Po zmagi nad Rusijo je Japonska tok izseljevanja japonskega prebivalstva vedno bolj dirigirala v Korejo, ki si jo je leta 1910 popolnoma pridružila, in v Mandžurijo, katera je zaenkrat ostala še pod nadoblastjo Kitajske. Kmalu pa se je začela ta nadoblast krhati. Med svetovno vojno leta 1915 je morala Kitajska Japonski odstopiti kot interesno sfero (krog) južno Mandžurijo, vzhodno Mongolijo in druge kraje. Lansko leto je južni Mandžuriji sledila severna in sploh cela Mandžurija, katero so Japonci proglasili za samostojno državo (Mandžukuo). Na zunaj je sicer nezavisna država, v resnici pa je v vsem odvisna od Japonske, katera jo smatra za predmet gospodarskega in političnega izkoriščevanja. Kitajci so hoteli to svojo najsevernejšo pokrajino obraniti z vojaško silo, pa niso uspeli. Ni tudi uspela Zveza narodov v Ženevi, ki je dala Kitajcem prav, obsodila pa Japonce. Japonci pa so zapustili Ženevo ter vprizorili ofenzivo proti sosedni provinci.

Džehol.

Japonski vojni minister general Araki je v nekem govoru izjavil: »Pridružitve pokrajine Džehol novi mandžurski državi je vprašanje, ki v sedanjosti prevladuje. Džehol je za Japonsko izredne važnosti, ker gre za vprašanje obstanka naše države.« To je druga stopnja v zmagovitem prodiranju Japonske v Aziji. Ta pokrajina je soseda

novi mandžurski državi ter leži južno-zapadno od nje. Njena površina znaša 300.000 km², je torej toliko kot japonska država. Prebivalcev pa ima samo 6-7 milijonov, dočim ima Japonska desetkrat več prebivalcev. Prebivalci so po ogromni večini (90%) Kitajci, ostali pa pripadajo mandžurskemu rodu. Japonska si je to zelo slabo obljudeno deželo izbrala za to, da tamkaj naseli preobličico svojega prebivalstva, ki v Japonski ne najde ne prostora ne hrane. Ta pokrajina je bolj gorata dežela. Ni v njej tako bogatih zakladov, kakor v Mandžuriji, kjer so v zadnjem času našli zlato, ki ga Japonci jako potrebujejo. Vendar pa je precej rodovitna, čeprav ne dovolj obdelana. Najboljši pridelek je mak (opij), od katerega je kitajski maršal Čansuljan imel velikanske dobičke. Ti dobički bodo sedaj prišli Japoncem v prid. Ta pokrajina pa je tudi v vojaškem oziru zelo važna, ker tvori zvezo med mandžursko državo in severno Kitajsko. Sedaj ko je Džehol v rokah Japonske, bo ista s tega torišča lahko organizirala svoje prodiranje v Kitajsko.

Tretja stopnja?

Ta bi bila Peking. Ali bo Japonska prodrla do Pekinga? Poletno prebivališče nekdanjih kitajskih cesarjev, Džengte = glavno mesto Džehola, je že v rokah Japonske. Ali bodo Japonci sedaj položili svoje roke tudi na Peking, nekdanjo prestolico kitajskih cesarjev? Kitajci se tega bojijo, ker je vrhovna kitajska vlada že dala izprazniti to mesto. Saj jim je dobro znana japonska osvajačnost ter brezprimerna in brezobzirna energija, s katero vodi-

Grof Arco, ki je leta 1920 ubil bavarskega predsednika Eisnerja, je hotel izvesti napad na Hitlerja.

telji japonskega naroda izvajajo svoje osvajaalne načrte. Smeli so ti načrti, kojih kristalizacijska točka je načelo in geslo: Azija Azijcem. Na čelu Azije pa Japonska! To je glavni smisel japonskega prodiranja v notranost kitajske države, ki se vrši od stopnje do stopnje: zavladati duhovno nad tem narodom, ki je ogromna masa brez prave organizacije, ter se ga poslužiti kot sredstva svoje politike. Japonska je dokazala svojo sposobnost, da da panazijski (vseazijski) motor. Njena uloga kot vodilnega azijskega naroda je priznana. Rusija je preslaba, da bi uspešno branila svoje in evropske interese v Aziji. Evropske velesile in Zedinjene države Severne Amerike pa imajo preobilno dela in skrbi s svojimi lastnimi gospodarskimi in političnimi težavami.

Fr. Wernig, Slovenjgradec.

Inflacija. našemu kmetovalcu rešitev?

I.

Zadnji čas so mnogi kmetovalci v svojem gospodarskem obupu iskali in videli edino rešitev v inflaciji, v razvrednotenju denarja. »Če bo dinar padel, se bodo naši kmetijski pridelki za inozemske kupce pocenili in mi homo lahko izvažali les, živino in druge kmetijske pridelke«, je samozavestno povdarel marsikdo. Zgodilo se je, da je dinar lanske jeseni v resnici nekoliko padel. Ali se je vsled tega gospodarski položaj za našega kmeta kaj izboljšal, ali so kaj poskočile cene kmetijskim pridelkom, cene živini, lesu itd.? Porast cen pri živini je bil viden menda samo osem dni, pri ostalih kmetijskih pridelkih pa se sploh ni poznalo. In danes je cena živini ista, kakor je bila pred padcem dinarja. Zakaj? Zato, ker je inozemstvo deloma silno omejilo, deloma sploh zaprlo meje za uvoz naše živine in nekaterim drugim kmetijskim pridelkom. Čeprav bi mi danes nudili inozemskemu kupcu našo slabšo živino zastonj, bi le-to vsled carinske zapore s strani tujih držav, predvsem Avstrije ne mogli spraviti čez mejo. Ostane nam kot uvozna država za naše kmetijsko blago deloma le Italija, in tudi ta v zadnjem času silno ovira uvoz nekaterih naših pridelkov, predvsem svinj in jaje. Druge države pač ščitijo cene živine in raznih kmetijskih pridelkov svojih kmetovalcev z delno prepovedjo in z omejitvijo uvoza tuje, predvsem naše